

НОВИ САД - На данашњи дан 1789. године народ Париза заузео је затвор Бастиљу. Тај догађај добио је значење симбола Француске револуције. Подигнута у 14. веку, тврђава Бастиља је до прве половине 17. века служила за одбрану Париза, а као затвор је почела да се користи за време кардинала Ришељеа у време владавине краља Луја XIII. Била је предвиђена за затворенике вишег друштвеног статуса, у њој је био заточен и маркиз Де Сад.

Данас је уторак, 14. јул, 196. дан 2020. До краја године има 170 дана.

1223 - Умро је француски краљ Филип II Август, који је током владавине од 1179. успешно ратовао против Енглеза, отевши им поседе у Западној Француској. С краљем Енглеске Ричардом ("Лавље срце") и немачким царем Фридрихом I Барбаросом предводио је крсташе у Трећем крсташком рату. Основао је 1208. универзитет у Паризу и подигао велики део чувене париске Богородичине цркве (катедрала Нотр-Дам).

1602 - Рођен је француски кардинал италијанског порекла Ђулио Рајмондо Мацарини, познат као Жил Мазарен, први министар у владама краљева Луја XIII и Луја XIV. Као један од највештијих дипломата свога времена поставио је темеље на којима је Луј XIV градио хегемонистичку политику Француске у Европи. Окончао је 1648. Тридесетогодишњи рат, после којег је Вестфалским миром Француска од Немачког царства преузела Алзас и неке градове Лорене (Лотарингије). Француска је у том рату учествовала на страни коалиције протестантских држава иако сама изразито католичка. Успешно је савладао побуну племства, познату под именом - Фронда.

1795 - Револуционарна корачница - Марсељеза, званично је прихваћена као државна химна Француске.

1817 - Умрла је француска књижевница Мадам де Стал, чија је књига "О Немачкој" знатно утицала на развој романтизма. Као противник француског цара Наполеона I емигрирала је из Француске и потом је живела у Немачкој, Италији, Русији и Шведској. Остала дела: романи "Делфина", "Корина".

1867 - Шведски научник Алфред Нобел први пут је демонстрирао свој изум динамит у каменолому код енглеског града Редхила.

1887 - Умро је немачки индустријалац Алфред Круп, назван "краљ топова", под чијом је управом металуршки концерн "Круп" постао симбол успешне ратне индустрије највишег ранга. Фабрике "Круп" су током оба светска рата производиле тешко наоружање за немачку војску.

1889 - На стогодишњицу пада Бастиље у Паризу је, у присуству 395 делегата из европских земаља и Америке, почео први конгрес Друге интернационале. На конгресу је усвојена одлука о прослави 1. маја као дана међународне солидарности радника.

1901 - У Београду је свечано отворено прво радничко позориште у Србији. Представе су извођене у кафани "Радничка касина" на углу Дечанске и Скопљанске улице (сада Нушићева).

1902 - У Сарајеву је, ради ширења просвете и националне свести Срба у Босни и Херцеговини, основано српско културно-просветно друштво "Просвјета", које је имало велики број чланова и донатора и располагало је знатном имовином. Захваљујући потпори "Просвјете", прве генерације српских ђака и студената из БиХ су масовније почеле да се школују према тадашњим европским стандардима. Друштво је отворило бројне читаонице, штампало низ књига, а у Сарајеву је отворило велику Централну библиотеку. У "Просвјети" су били активни многи значајни Срби из БиХ, укључујући Алексу Шантића, Петра Кочића, Васиља и Шћепана Грђића, Ђорђа Пејановића, Перу

Слијепчевића.

1904 - Рођен је јеврејски писац Исак Башевис Сингер, добитник Нобелове награде за књижевност 1978, чија су дела инспирисана традицијом и фолклором Јевреја у Источној Европи, већином Галицији. Област која је историјски припадала Пољској, потом Аустрији, данас је подељена између Пољске и Украјине. Јеврејска заједница у том крају имала је бројне специфичности, и оне су најчешћа тема његових дела. Преселио се у САД 1935. Дела: романи "Сатана у Горају", "Москатови", "Мађионичар из Лублина", "Роб", "Имање", "Посед", "Непријатељи: љубавна прича", "Шоша", збирке прича "Гимпел луда", "Спиноза из Пијачне улице", "Кратки петак", "Сеанса и друге приче", "Страсти", "Стара љубав", мемоарске књиге "У судници мог оца", "Дечак у трагању за Богом", "Младић у трагању за љубављу", "Изгубљен у Америци".

1913 - Рођен је амерички државник Лесли Линч Кинг, познат као Џералд Форд, председник САД од 1974. до 1977.

1918 - Рођен је шведски филмски режисер и сценариста Ингмар Ернст Бергман, троструки добитник Оскара. Филмови: "Лето са Моником", "Ноћ клонова", "Осмех летње ноћи", "Седми печат", "Дивље јагоде", "Зимско светло", "Лице", "Девичански извор", "Ђавоље око", "Тишина", "Персона", "Крици и шапутања", "Лицем у лице", "Змијско јаје", "Свет марионета", "Фани и Александер".

1918 - Немачка подморница потопила је у Медитерану у Првом светском рату француски брод "Ђемна", који је превозио војнике, усмртивши 442 особе.

1933 - У Немачкој су забрањене све политичке партије, осим нацистичке (Националсоцијалистичка радничка партија Немачке).

1958 - У Ираку је убијен краљ Фејсал, након војног удара. Пучисти су укинули монархију у Ираку и успостављен је републикански режим. Официри-пучисти убили су и престолонаследника Абдула Илаха, као и председника владе Арапске федерације Ирака и Јордана, генерала Нурија ел Саида, а власт је преузео генерал Абдул Карим Касем. Ираком је, као и Јорданом владала династија Хашемита.

1965 - Амерички сателит "Маринер 4", лансиран 1964, направио је прве фотографије Марса.

1965 - Умро је Павле Бељански, српски правник и дипломата, колекционар који је сакупио најцеловитију збирку уметничких дела српског (и југословенског) сликарства прве половине 20. в. Школовао се у Београду и Паризу. Као дипломата Краљевине Југославије боравио је у Стокхолму, Варшави, Берлину, Бечу, Паризу, Риму. Испрва заинтересован за европску, највише ренесансну уметност, увиђа да су му врхунска дела недоступна, па је сакупљачку страст усмерио ка савременој уметности. Поступно, његова збирка слика, скулптура, таписерија и цртежа прераста у јединствену колекцију врхунских уметничких дела. Трагична погибија седморо чланова његове породице приликом бомбардовања 1944. довела је Бељанског до одлуке да драгоцену колекцију завешта српском народу, тиме је постао један од његових највећих дародаваца. Спомен-збирка Павла Бељанског налази се Новом Саду и отворена је за јавност од октобра 1961.

1971 - Суд у Стокхолму осудио је на доживотну робију двојицу хрватских терориста, због убиства југословенског амбасадора у Шведској Владимира Роловића.

1976 - Кина је у Африци окончала градњу железничке пруге "Танзам", која је повезала Замбију и луку Дар ес Салам у Танзанији.

1988 - Иран је у Уједињеним нацијама оптужио САД за "варварски злочин" због обарања иранског путничког авиона у Персијском заливу.

1992 - Савезна Скупштина СР Југославије је за првог председника владе СРЈ изабрала америчког пословног човека српског порекла Милана Панића.

1998 - На Тајван је као учесник семинара о научним и технолошким достигнућима допутовао кинески министар Џу Лилан, поставши први члан владе НР Кине који је ступио на тло тог острва.

2000 - Суд у Мајамију наложио је највећим америчким произвођачима цигарета, прогласивши их одговорним за нарушавање здравља пушача у америчкој држави Флорида, да плате казну од 145 милијарди долара.

2006 - Скупштина Србије усвојила је закон о ратификацији Уговора о оснивању енергетске заједнице са Европском унијом, чиме је Србија постала део повезаног европског енергетског система.

2008 - У Паризу, другог дана оснивачког скупа Уније медитеранских земаља усвојена је Оснивачка декларација Медитеранске уније, у присуству представника 43 земље. Осим чланица Европске уније, присутни су били и представници низа других средоземних земаља.

2008 - Тужилаштво Међународног кривичног суда у Хагу подигло је оптужницу против председника Судана Омара Хасана ал Башира, наводно због геноцида, злочина против човечности и ратних злочина почињених у Дарфуру.

2010 - Умро је Иван Јагодић, српски позоришни, филмски и телевизијски глумац. Посебно је био ангажован као драмски глумац. Упамћен је, између осталог, по карактеристичној боји гласа и врхунској дикцији.

2016 - Догодио се масакр у Ници, Француска. Нападач, становник Нице родом из Туниса, исламски екстремиста, улетео је у масу окупљену поводом обележавања националног празника Француске - Дана Бастиље. Укупно је погинуло 87 особа а 458 је повређено, односно рањено. Терориста је прво употребљавао ватрено оружје а потом је улетањем камионом у густо збијену масу изазвао масакр обарајући људе попут домина. Камион тежак 19 тона, у великој брзини, газио је људе на путањи дугој два километра дуж познатог шеталишта уз море Променад дез Англе.

2019 - Новак Ђоковић одбранио је титулу на Вимблдону, пошто је у финалу победио Швајцарца Роџера Федерера. Тријумфом у мечу који је трајао пет часова, Ђоковић је дошао до своје 16. грен слем титуле у каријери, а пете на Вимблдону. Претходно је овај

турнир освајао 2011, 2014, 2015. и 2018. године. Било је то најдуже финале у историји Вимблдона.

(Танјуг)